

Bemærkninger til forslag til Landstingsforordning om forbud mod visse dopingmidler

Almindelige bemærkninger

1. Baggrund for forordningsforslaget

Spørgsmålet om doping i sportsverdenen har tiltrukket sig stadig stigende opmærksomhed gennem de senere år både i Grønland og internationalt.

Dopingproblemerne, som oprindeligt blev konstateret inden for eliteidrættens, har efterhånden spredt sig til de underliggende niveauer. I dag er doping desuden ikke kun et problem inden for den egentlige idrætsbevægelse, men forekommer i forbindelse med andre kropsaktiviteter.

Doping strider mod idrætsbevægelsens grundprincip, som indebærer, at deltagerne skal konkurrere på lige vilkår, og at de skal forbedre og bevare deres kunnen på en naturlig måde. Dette argument mod brug af doping er af etisk art. Tilskyndelsen til at anvende doping er øget som følge af de stadig større præmier, der indgår i konkurrencerne.

Også hensynet til sportsudøverens helbredstilstand taler afgørende imod brugen af dopingmidler. Når lægemidlerne anvendes i dopingøjemed, vil der i almindelighed ikke være nogen medicinsk begrundelse for at anvende de pågældende lægemidler. Hertil kommer, at lægemidler, der anvendes til doping, normalt indtages i doseringer, der ligger væsentligt udover, hvad der anbefales til terapeutisk brug. Anvendelsen af lægemidler i dopingøjemed kan derfor indebære unødvendige helbredsrisici i form af alvorlige bivirkninger for sportsudøverne.

Politimesteren i Grønland har i begyndelsen af året opfordret Direktoratet for Sundhed til at overveje indførsel af en lovgivning om forbud mod visse dopingmidler, idet politiet i sin målrettede indsats mod narkotika, har beslaglagt forsendelser indeholdende anaboliske steroider. Indførsel og anvendelse af doping forventes at blive et tiltagende problem også i Grønland.

På denne baggrund er det ønskeligt med et aktivt engagement for at modvirke spredning af dopingaktiviteterne i forskellige former og i forskellige sammenhænge.

Grønlands øgede deltagelse i internationale sportsbegivenheder øger behovet for grønlandske regler på området.

2. Forordningsforslagets indhold og anvendelsesområde

Udgangspunktet er, at forordningsforslaget kun skal omfatte det område, hvor det er nødvendigt med en regulering for at opfylde de forpligtelser, som de offentlige myndigheder har vedrørende lægemiddelkontrol, lægemiddelanvendelse samt de sundhedsmæssige farer, som følger af anvendelse af anabole steroider, testosteron, væksthormon og erythropoietin (EPO). Herudover finder forordningen anvendelse på midler, som medfører øget produktion eller frigørelse af væksthormon, testosteron eller naturligt erythropoietin.

Anabole steroider er syntetisk fremstillede lægemidler, som virker på samme måde som det mandlige kønshormon testosteron. Formålet med syntetisk at fremstille anabole steroider er at opnå den anabole effekt og samtidig undgå eller mindske den androgene effekt, dvs. udvikling af sekundære, mandlige køns karakteristika.

De anabole steroider har helt specifikke terapeutiske indikationer, og den medicinske anvendelse er yderst begrænset.

For så vidt angår *testosteron* har dette i princippet samme effekt som de anabole steroider. Testosterone bruges medicinsk ved forskellige former for nedsat testosteronproduktion.

Væksthormon er ligeledes et naturligt forekommende hormon i kroppen. Det virker, ligesom de anabole steroider og testosteron, vævsopbyggende. Medicinsk benyttes væksthormon især til behandling af væksthæmning hos børn og unge.

Erythropoietin (EPO) er et genteknologisk fremstillet middel, som især har fundet anvendelse til behandling af blodmangel hos patienter med svært nedsat eller ophørt nyrefunktion. Med EPO er det muligt at normalisere patientens blodprocent, hvorved livskvaliteten bedres betydeligt. Andre anvendelser har været anæmi behandling i tilslutning til visse former for cancerkemoterapi, visse sjældne blodsygdomme og blodmangel hos præmature børn.

I udholdenhedskrævende idrætsgrene (cykelløb, langrend, svømning og løb over længere distancer) er iltoptagelsen fra lunger til blod og videretransporten til de arbejdende muskler af stor betydning for præstationen. En høj iltoptagelse forudsætter, at lunge- og hjertekredsløbsfunktionen har en for en person maksimal ydelse, hvilket alene kan opnås gennem træning. I blodet bestemmes ilttransportkapaciteten stort set alene af mængden af røde blodlegemer på grund af disses indhold af det iltbindende molekyle hæmoglobin. I et vist omfang kan denne mængde øges gennem træning i højdeklime. Det kræver kostbar tid. Andre metoder er konstruktion af boliger og opholdsrum, hvor det lavere ilttryk i højdeklime imiteres.

Bloddoping, hvorved forstås, at idrætsudøveren umiddelbart inden konkurrence tilføres sit eget blod eller en donors blod, er sandsynligvis nu gået af brug. EPO kan opfattes som en mere raffineret form for bloddoping. EPO gives som indsprøjtninger, hvorved produktionen af røde blodlegemer øges. EPO har den store fordel for idrætsudøveren, at midlet ikke kan afsløres ved dopingkontrol.

Risikoen ved EPO-misbrug er populært sagt, at blodet bliver mere tyktflydende, hvilket kan forstærkes af dehydrering under konkurrencen. I yderste konsekvens kan det medføre dannelse af blodpropper i forskellige organer. I hjerte, hjerne og lunger kan blodpropper bevirke døden.

Lovgivningen må på dette område medføre begrænsninger i mulighederne for at få fat i de omhandlede dopingmidler, og dette bør opnås gennem et regelsæt, der indebærer forbud mod disse stoffer, bortset fra terapeutisk eller videnskabelig anvendelse, og sanktionering af forskellig håndtering af stofferne, især besiddelse.

Der er ikke i forordningsforslaget medtaget en definition af begrebet doping. En definition er givet af Danmarks Idræts Forbunds Dopingudvalg, der beskriver doping som "ved tilførsel af medikamenter, eller ved hjælp af andre metoder, at øge idrætsudøverens konkurrencedygtighed på en kunstig måde." Begrebet doping skønnes at være så veletableret, at det ikke er nødvendigt med en nærmere forklaring heraf. Det er endvidere uden betydning for forordningens indhold, om der foreligger en egentlig definition i forordningsteksten, idet sanktionering af omgang med de af forslaget omhandlede stoffer ikke anvender udtrykket doping i beskrivelsen af gerningsindholdet.

3. Høring af offentlige myndigheder og organisationer m.v.

Forordningsforslaget har været sendt til høring hos: Landstingets Sundhedsudvalg, Landsstyrets Sekretariat, Lovkontoret, Direktoratet for Sociale Anliggender og Arbejdsmarked, Direktoratet for Uddannelse, Kultur, Forskning og Kirke, Økonomidirektoratet, Administrationsdirektoratet, Direktoratet for Erhverv, Idrættens Råd - KIIP, Team Grønland, Grønlands Idrætsforbund, Embedslægeinstitutionen, Samtlige sygehuse, samtlige sundhedscentre, lægeklinikken i Nuuk, Borgerrådet i Pituffik, Det tværfaglige udvalg i samtlige byer, KANUKOKA, Forebyggelseskonsulenterne i samtlige byer, Center for Sundhedsuddannelser, Grønlands Lægekredsforening, Grønlands Tandlægeforening, Rigsombudsmanden i Grønland, Sundhedsministeriet, Justitsministeriet, Politimesteren i Grønland, Sundhedsstyrelsen, Peqqissaasut Kattuffiat samt Lægemiddelstyrelsen i DK

4. Forordningsforslagets økonomiske og administrative konsekvenser

Forordningsforslaget medfører ikke øgede offentlige udgifter og får i øvrigt ikke administrative konsekvenser af betydning.

Bemærkninger til forordningsforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Forordningsforslaget er udformet efter lignende bestemmelser i dansk lovgivning, jf. lov nr. 916 af 8. december 1993 om forbud mod visse dopingmidler og den efterfølgende lov nr. 232 af 21. april 1999.

I bestemmelsen opregnes de grupper af dopingmidler, som forordningsforslaget omfatter.

Til § 2

Sigtet med, at bemyndige Landsstyret til at fastsætte, hvilke andre grupper af dopingmidler forordningen gælder for, er, at "fremtidssikre" dopingforordningen, således at der ikke skal en forordningsændring til, hver gang der fremover dukker et nyt middel op, som kan misbruges til doping.

Til § 3

Hensigten med bestemmelsen er at begrænse brugen af de omhandlede dopingmidler til andet end medicinske eller videnskabelige formål. Et væsentligt element er derfor forbudet mod, at private indfører, fordeler og forhandler midlerne, samt mod at private besidder midlerne til andet end de udtrykkeligt nævnte formål.

Med henblik på at skabe en klarere retstilstand foreslås det i stk. 2, at det udtrykkeligt fastsættes, at privatpersoners anvendelse af midlerne til sygdomsforebyggelse eller -behandling skal være lægeordineret.

Bestemmelsen omfatter ikke kun privatpersoners omgang med dopingmidler. Erhvervsmæssig håndtering af dopingmidler vil kun være lovlig, hvis formålet er sygdomsforebyggelse eller -behandling eller har videnskabeligt sigte.

Ved videnskabelige formål forstås anvendelse i overensstemmelse med de gældende regler for videnskabelige undersøgelser i Grønland, der administreres af Kommissionen for Videnskabelige Undersøgelser i Grønland. Herudover omfatter begrebet anden forskning, afprøvning m.v., som udføres med henblik på systematisk opnåelse af ny eller bekræftelse af eksisterende viden samt bekæmpelse af doping.

Dispensationsbestemmelsen i stk. 3 er medtaget med henblik på at undgå utilsigtet at forbyde stoffer, der lovligt kan markedsføres i henhold til anden lovgivning.

Til § 4

Sanktionerne foreslås at være idømmelse af bøde og konfiskation.

Til § 5

Landstingsforordningen foreslås at træde i kraft den 1. juli 2001.